

Dosarul nr. 2ra-301/23
2-21057110-01-2ra-22022023

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul central (L. Turculeț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

DECIZIE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursurile declarate de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” și Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ruslan Ajder împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Agroviiterra” cu privire la anularea dispoziției de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a admis apelul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra”, s-a casat parțial hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoria Cahul, sediul central, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri,

a c o n s t a t a t :

La data de 16 aprilie 2021, Ruslan Ajder a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Agroviiterra”, prin care a solicitat anularea dispoziției de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului (f.d. 3-6, Vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată Ruslan Ajder a invocat că, la 01 decembrie 2017 a fost angajat de către Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” în calitate de șef de depozit la subdiviziunea Alexandru Ioan Cuza.

La 16 noiembrie 2020 i s-a înmănat ordinul f/nr. din 12 noiembrie 2020, cu privire la preavizare. Prin ordinul nominalizat s-a dispus reducerea funcției de șef depozit al subdiviziunii Alexandru Ioan Cuza din data de 01 ianuarie 2021. S-a menționat că contabilul-șef Cristina Antofica va pregăti proiectul ordinului cu privire la preavizarea salariatului care ocupă funcția de șef de depozit până la data de 16 noiembrie 2020, controlul asupra îndeplinirii prezentului ordin s-a pus în

sarcina contabilului-șef Cristina Antofica.

Reclamantul a relatat că, la data de 16 noiembrie 2020 a mai primit ordinul f/nr. din aceeași dată, cu privire la preavizare, prin care s-a dispus preavizarea șefului depozitului Ruslan Ajder despre faptul că se reduce funcția deținută, s-a propus lui Ruslan Ajder de a fi transferat în calitate de agricultor în brigada de vii, s-a acordat o zi în săptămână lui Ruslan Ajder în ziua de (luni-vineri) pentru căutarea unui loc de muncă, cu menținerea salariului mediu, ziua va fi coordonată cu managerul subdiviziunii Ion Hioară și Ruslan Ajder, contabilul-șef Cristina Antofica va informa Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă Cahul despre reducerea funcției de șef depozit deținută de Ruslan Ajder, controlul asupra îndeplinirii prezentului ordin s-a pus în sarcina contabilului-șef Cristina Antofica.

Ulterior, la 18 ianuarie 2021, prin intermediul serviciului poștal, reclamantul a recepționat o notificare, prin care a fost informat că la 20 decembrie 2020, 21 decembrie 2020, 30 decembrie 2020, 04 ianuarie 2021, 12 ianuarie 2021 și 13 ianuarie 2021 nu s-a aflat la locul de muncă ca să finalizeze darea de seamă pe mișcarea produselor agricole care nu au fost depozitate la locul mecanizat și nu s-a aflat la obiectul pe care este responsabil, la apelurile telefonice nu a răspuns. Pe parcursul zilelor de muncă nu s-a prezentat, nu au fost primite explicații unde s-a aflat. S-a solicitat să se prezinte la atelierul mecanizat la data de 15 ianuarie 2021, ora 08:00.

Prin intermediul serviciului poștal, la 18 ianuarie 2021, a mai primit dispoziția nr. 3 din 15 ianuarie 2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, prin care s-a dispus concedierea salariatului Ruslan Ajder din funcția de șef de depozit din data de 14 ianuarie 2021, conform art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii.

Nefiind de acord cu dispoziția nr. 3 din 15 ianuarie 2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, la 21 ianuarie 2021, a înștiințat angajatorul despre intenția de a o contesta în instanța de judecată.

La data de 14 iulie 2021, reclamantul Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, a depus o cerere de chemare în judecată suplimentară în care și-a expus aceleași argumente înserate în cererea de chemare în judecată înaintată la 16 aprilie 2021, solicitând achitarea salariului neplătit salariatului pentru perioada decembrie 2017 – iulie 2018; anularea dispoziției nr. 3 din 15 ianuarie 2021 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare ca fiind ilegală; restabilirea la lucru; încasarea de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” a salariului pentru perioada absenței forțate de la serviciu; dispunerea efectuării de către Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” a tuturor plăților în bugetul de stat al asigurărilor medicale și sociale pentru salariatul Ruslan Ajder pentru perioada absenței forțate de la serviciu; încasarea de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” în folosul lui Ruslan Ajder a sumei de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoria Cahul, sediul central s-a admis acțiunea înaintată de Ruslan Ajder. S-a anulat dispoziția nr. 3 din 15 ianuarie 2021 privind aplicarea sancțiunii disciplinare în formă de concediere față de Ruslan Ajder cu restabilirea la serviciu. S-a încasat de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” în beneficiul lui Ruslan Ajder suma de 50 666 de lei cu titlu de salariu pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 15 ianuarie

2021 – 19 noiembrie 2021, suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 1 820 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice și suma de 35 000 de lei cu titlu de salariu neachitat pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018 inclusiv. S-a dispus că hotărârea cu privire la reintegrarea în serviciu a salariatului concediat și încasarea unui salariu mediu urmează a fi executată imediat. S-a încasat de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 719, 98 de lei (f.d. 160, 166-177, Vol. I).

Prima instanță a constatat că în temeiul art. 117 alin. (1), (2) și art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” nu a prezentat probe întru confirmarea legalității dispoziției nr. 3 din 15 ianuarie 2021 de concediere a lui Ruslan Ajder din motivul lipsei nemotivate mai mult de patru ore.

Ajungând la concluzia că Ruslan Ajder necesită a fi restabilit la serviciu, prima instanță a considerat că urmează a fi încasat salariul pentru absența forțată de la serviciu de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” pentru perioada 15 ianuarie 2021 – 19 noiembrie 2021 în sumă de 50 666 de lei, reieșind din alegațiile lui Ruslan Ajder că salariul lunar a fost stabilit în mărime de 5 000 de lei/lunar, dar nu conform salariului indicat în contractul individual de muncă nr. 352 din 01 martie 2017, or, potrivit concluziei din raportul de expertiză nr. 34/12/3-R-345 din 25 octombrie 2021 întocmit de expertul judiciar al Inspectoratului General al Poliției Centru Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare, semnătura din numele lui Ruslan Ajder, plasată pe poziția „angajatorul” în contractul individual de muncă nr. 352 din 01 martie 2017 a fost executată nu de către Ruslan Ajder, ci de o altă persoană prin imitație servilă.

În temeiul art. 90 alin. (3) din Codul muncii, prima instanță a concluzionat de a încasa de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” în beneficiul lui Ruslan Ajder prejudiciul moral în sumă de 5 000 de lei.

De asemenea, Ruslan Ajder a solicitat încasarea salariului neachitat pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018 inclusiv, iar pârâta nu a negat faptul că salariatului nu i-a fost achitat salariul, respectiv, instanța a considerat că urmează a încasa salariul în mărime de 35 000 de lei, or, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

În mod subsecvent, instanța a considerat că sunt întemeiate și pretențiile de încasare a cheltuielilor de judecată, care au fost confirmate, reale, necesare și rezonabile.

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra”, reprezentată de avocatul Maxim Todorov (f.d. 163, 198-201, 203, Vol. I).

Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, s-a admis apelul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra”, s-a casat parțial hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul central, în partea cerinței privind încasarea salariului pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care s-a dispus scoaterea de pe rol a cererii de concretizare a pretențiilor în partea solicitării încasării salariului pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018, pe motiv că Ruslan Ajder nu a

respectat procedura prealabilă de soluționare a cauzei pe cale extrajudiciară. În rest, hotărârea primei instanțe s-a menținut (f.d. 6, 7-19, Vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că concluziile primei instanțe expuse în hotărâre, cu privire la anularea dispoziției nr. 3 din 15 ianuarie 2021, restabilirea la serviciu, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 15 ianuarie 2021 – 19 noiembrie 2021, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată sunt în corespundere cu circumstanțele cauzei și normele de drept material.

Însă, instanța de apel a menționat că argumentele primei instanțe cu privire la încasarea salariului pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018 este pripită, având în vedere că potrivit art. 332 din Codul muncii, art. 185 alin. (4) și art. 267 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, reclamantul Ruslan Ajder nu s-a adresat cu o cerere prealabilă în adresa Cooperativei Agricole de Producție „Agroviiterra” de soluționare a litigiului prealabil, motiv pentru care a ajuns la concluzia de a scoate de pe rol această pretenție.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 10 ianuarie 2023 Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a pretențiilor din acțiune, precum și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 24-26, 28, Vol. II).

În motivarea recursului Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” a menționat că instanța de apel a apreciat arbitrar probele, nu s-a expus pentru fiecare zi de absență a lui Ruslan Ajder indicate în ordinul de concediere, nu a elucidat faptul restabilirii fostului salariat în funcția care a fost redusă din statele de personal ale unității, nu a clarificat încasarea salariului pentru funcția redusă din statele de personal.

De asemenea, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 28 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, invocând că concluzia instanței de apel este ilegală, având la bază un cumul de probe și prevederi legale cărora le-a fost dată o apreciere juridică greșită.

În motivarea cererii de recurs, Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu a indicat că instanța de apel fără a analiza prevederile normelor legale și hotărârea explicativă a Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 03 octombrie 2005 a preluat poziția apelantei și a dispus scoaterea de pe rol a capătului de cerere, cu privire la încasarea sumei de 35 000 de lei, cu titlu de salariu neachitat lui Ruslan Ajder de către Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018 inclusiv, invocând ca temei juridic prevederile art. 332 alin. (1) din Codul muncii și art. 267 din Codul de procedură civilă.

Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu a menționat că instanța de apel a ignorat prevederile art. 330 alin. (1) lit. e) și f) din Codul muncii, neaplicând legea care trebuia să fie aplicată. La caz, respectarea unor condiții de soluționarea a litigiului pe cale extrajudiciară nu mai sunt impuse de lege, or, potrivit normelor Codului muncii la eliberarea angajatului din serviciu, angajatorul este obligat cel târziu în ziua concedierii să achite angajatorului toate restanțele la salariu, indemnizații, premii, compensații, inclusiv pentru concediile nefolosite alte plăți

prevăzute de contractul de muncă și legislația muncii.

Curtea Supremă de Justiție a expediat prin intermediul oficiului poștal, pentru cunoștință participanților la proces copia recursurilor depuse de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” și de Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu (f.d. 31, 46, Vol. II).

Cu referire la termenul recursului:

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Cahul a fost pronunțat public la 20 octombrie 2022.

Conform avizelor de recepție anexate la actele cauzei, decizia motivată a Curții de Apel Cahul din 20 octombrie 2022 a fost notificată lui Ruslan Ajder la data de 04 ianuarie 2023 (nr. DS8007836556AS, f.d. 55, Vol. II), avocatului Vasile Șoitu la data de 03 ianuarie 2023 (nr. DS8007836551AS, f.d. 57, Vol. II), Cooperativei Agricole de Producție „Agroviiterra” la data de 10 ianuarie 2023 (nr. DS8007836558AS, f.d. 56, Vol. II).

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursurilor declarate de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” și Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

Astfel, examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă,

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” și Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, sunt admisibile.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, Completul examinează recursul în fond.

Studiind actele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” și Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, întemeiate și care urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Completul de judecată constată că, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Ruslan Ajder a solicitat anularea dispoziției de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond Judecătoria Cahul, sediul central, prin hotărârea din 19 noiembrie 2021 a admis acțiunea înaintată de Ruslan Ajder. A anulat dispoziția nr. 3 din 15 ianuarie 2021 privind aplicarea sancțiunii disciplinare în formă de concediere față de Ruslan Ajder cu restabilirea la serviciu. A încasat de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” în beneficiul lui Ruslan Ajder suma de 50 666 de lei cu titlu de salariu pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 15 ianuarie 2021 – 19 noiembrie 2021, suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 1 820 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice și suma de 35 000 de lei cu titlu de salariu neachitat pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018 inclusiv. A încasat de la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 719, 98 de lei (f.d. 160, 166-177, Vol. I).

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Cahul, a admis apelul declarat de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra”, a casat parțial hotărârea din 19 noiembrie 2021 a Judecătoriei Cahul, sediul central, în partea cerinței privind încasarea salariului pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care a dispus scoaterea de pe rol a cererii de concretizare a pretențiilor în partea solicitării încasării salariului pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018, pe motiv că Ruslan Ajder nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a cauzei pe cale extrajudiciară. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută (f.d. 6, 7-19, Vol. II).

Efectuând controlul judiciar al deciziei Curții de Apel Cahul din data de 20 octombrie 2022, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că soluția instanței de apel este prematură, bazată pe o evaluare pripită a pretențiilor

formulate în acest litigiu în raport cu materialul probator prezentat și normele de drept aplicabile.

Actele cauzei certifică faptul, la 01 martie 2017 Ruslan Ajder a fost angajat în calitate de șef de depozit la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra”, fapt care se confirmă prin contractul individual de muncă nr. 352 din 01 martie 2017 (f.d. 35-36, Vol. I) și extrasul din ordinul nr. 3 cu privire la angajarea în câmpul muncii din 01 martie 2017 (f.d. 37, Vol. I).

Prin ordinul din 12 noiembrie 2020 „Cu privire la preavizare” s-a dispus reducerea funcției de șef de depozit al subdiviziunii Alexandru Ioan Cuza din data de 01 ianuarie 2021 (f.d. 10, Vol. I), iar prin ordinul din 16 noiembrie 2020 „Cu privire la preavizare” a fost dispusă preavizarea șefului depozitului Ruslan Ajder, despre faptul că se reduce funcția deținută, propunându-i-se lui Ruslan Ajder de a fi transferat în calitate de agricultor în brigada de vii, acordându-i-se o zi în săptămână lui Ruslan Ajder în ziua de (luni-vineri) pentru căutarea unui alt loc de muncă, cu menținerea salariului mediu, ziua va fi coordonată cu managerul subdiviziunii Ion Hioară și Ruslan Ajder (f.d. 11, Vol. I).

Ulterior prin dispoziția nr. 3 din 15 ianuarie 2021 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” a fost dispusă concedierea salariatului Ruslan Ajder din funcția de șef de depozit din data de 14 ianuarie 2021, conform art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii „absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă” (f.d. 16, Vol. I).

Prin scrisoarea nr. 2-c din 18 ianuarie 2020 Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu a informat Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” despre intenția de a iniția un proces civil privitor la anularea dispoziției nr. 3 din 15 ianuarie 2021 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare” și a solicitat prezentarea informației necesare pe acest caz (f.d. 17, Vol. I).

Astfel, nefiind de acord cu acest ordin de sancționare sub formă de concediere, la data de 16 aprilie 2021 Ruslan Ajder l-a contestat în instanța de judecată, solicitând anularea dispoziției, încasarea salariului pentru absență forțată de la serviciu, prejudiciul moral, cheltuielile de judecată, asistență juridică (f.d. 3-6, Vol. I).

Ulterior, reclamantul Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Agroviiterra” prin care suplimentar a solicitat și încasarea salariului neachitat pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018 (f.d. 92-95, Vol. I).

Potrivit art. 45 din Codul muncii, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Conform art. 46 alin. (1) din Codul muncii, părțile contractului individual de muncă sînt salariatul și angajatorul.

În corespundere cu art. 81 din Codul muncii, contractul individual de muncă poate înceta: în circumstanțe ce nu depind de voința părților (art.82, 305 și 310); prin acordul scris al părților (art.82¹); la inițiativa uneia dintre părți (art.85 și 86).2) În toate cazurile menționate la alin.(1), ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă. Contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării, cel târziu la data eliberării din serviciu, cu excepția cazului în care salariatul nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (absență nemotivată de la serviciu, privațiune de libertate etc.). Ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Potrivit art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru absența fără motive întemeiate de la lucru timp de 4 ore consecutive (fără a ține cont de pauza de masă) în timpul zilei de muncă.

Conform art. 332 din Codul muncii, cererea scrisă a salariatului privind repararea prejudiciului material și celui moral se prezintă angajatorului. Angajatorul este obligat să înregistreze cererea respectivă, s-o examineze și să emită ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) corespunzător în termen de 10 zile calendaristice din ziua înregistrării acesteia, aducându-l la cunoștință salariatului sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării. Dacă salariatul nu este de acord cu ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) angajatorului sau dacă ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) nu a fost emis în termenul prevăzut la alin.(1), salariatul este în drept să se adreseze cu o cerere în instanța de judecată pentru soluționarea litigiului individual de muncă apărut (titlul XII).

Potrivit art. 185 alin. (4) din Codul de procedură civilă, participanții la proces, doar în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, pot solicita, sub sancțiunea decăderii din acest drept, încetarea procesului în temeiul art.265 lit. a), c¹), e), g) și h) sau scoaterea cererii de pe rol în temeiul art.267 lit. a), c), e) și h).

Conform art. 267 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care: reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.

În contextul normelor legale citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că este necesar ca instanța de apel să clarifice cerința de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată în faza de pregătire pentru a asigura o procedură judiciară corectă și echitabilă. Aceasta este necesară din mai multe motive. Clarificarea acestei cerințe ar asigura transparență în procesul judiciar, oferind părților implicate o înțelegere clară a criteriilor și motivelor care pot duce la scoaterea de pe rol a cererii. Aceasta ar preveni eventualele suspiciuni de părtinire sau interpretări greșite ale legii.

În situația în care chestiunea respectării căii prelabile nu a fost clarificată în faza de pregătire a cauzei și s-a dat o soluție pe fond în ceea ce privește încasarea salariului pentru perioada ianuarie 2018 – iulie 2018, nu mai este rațională scoaterea de pe rol a acestei cerințe urmare a examinării fondului în apel.

Dacă, însă obiectul acțiunii este complex, adică constituit din mai multe capete de cerere, printre ele fiind și repararea prejudiciului ca un capăt de cerere subsecvent (exemplu: cerințele de restabilire în funcție și repararea prejudiciului moral), acțiunea se va soluționa direct în instanță, nefiind necesară respectarea procedurii prelabile de soluționare a litigiului

Specificarea clară a circumstanțelor în care o cerere poate fi scoasă de pe rol ar preveni abuzul de procedură de către părți care ar putea încerca să întârzie sau să obstrucționeze desfășurarea procesului. De asemenea, ar împiedica folosirea acestei măsuri ca o tactică de amânare. Asigurarea că decizia de scoatere de pe rol este luată în conformitate cu legea și în baza unor criterii obiective este esențială pentru respectarea drepturilor fundamentale ale părților implicate, inclusiv dreptul la un proces echitabil.

Mai mult, instanța de recurs menționează că achitarea plăților cuvenite salariatului pentru munca deja efectuată este o obligație a angajatorului, astfel nu este necesară faza prelabilă.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Cahul a omis să analizeze în detaliu faptul că din martie 2021, Ruslan Ajder a fost angajat în altă parte.

Această circumstanță este una importantă și care trebuie analizată în cadrul examinării cauzei, or, această situație are implicații semnificative asupra pretențiilor lui Ruslan Ajder privind restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă.

Conform principiului de drept privind mitigarea pierderilor, o parte care a suferit un prejudiciu are obligația de a lua măsuri rezonabile pentru a reduce acest prejudiciu. În acest caz, faptul că Ruslan Ajder și-a găsit un nou loc de muncă ar putea fi interpretat ca un efort de a-și reduce pierderile financiare rezultate din concediere. Angajarea la un nou loc de muncă poate influența suma compensațiilor solicitate de reclamant.

Or, conform contractului individual de muncă, se constată că Ruslan Ajder a fost angajat la SRL „Ghevlandri” la 17 mai 2021 (f.d. 119, Vol. I), dar salariul pentru absența forțată de la serviciu la Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” s-a încasat până la data de 19 noiembrie 2021.

Deși Ruslan Ajder solicită restabilirea în funcția deținută anterior, angajarea sa în alt loc de muncă ar putea indica faptul că a găsit o altă oportunitate profesională și, prin urmare, ar putea să nu mai fie interesat de restabilirea în vechea funcție.

Respectiv, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că această circumstanță ar trebui analizată pentru a determina dacă restabilirea este încă o măsură adecvată și necesară. Având în vedere că angajarea într-un nou loc de muncă ar putea fi utilizată de către pârât pentru a evidenția că reclamantul a avut posibilitatea de a-și continua cariera în altă parte, ceea ce ar putea influența percepția asupra gravității prejudiciului suferit.

Instanța de recurs reține că, funcția de șef de depozit, deținută de Ruslan Ajder, a fost redusă prin ordinul directorului din 12 noiembrie 2020, ceea ce face restabilirea în această funcție imposibilă, deoarece funcția nu mai exista la momentul restabilirii. De asemenea, acest lucru implică faptul că, din punct de vedere structural și organizațional, această funcție nu mai exista în cadrul unității. Prin urmare, cererea de restabilire în această funcție este imposibilă, deoarece nu se poate restabili o persoană într-o funcție care nu mai figurează în organigrama companiei. În consecință, instanța de apel ar fi trebuit să ia în considerare această realitate organizațională.

Totodată, instanța de recurs menționează că dispunând încasarea salariului pentru perioada de absență forțată 15 ianuarie 2021 – 19 noiembrie 2021 instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare faptul că funcția de șef de depozit fusese redusă și nu mai figura în statele de personal ale unității.

Așadar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție indică că acordarea salariului pentru perioada de absență forțată trebuie evaluată în contextul juridic și factual al cazului, la fel și faptul că Ruslan Ajder începând cu data de 17 mai 2021 a fost angajat la un alt agent economic – SRL „Ghevlandri”.

Prin urmare, urmează a fi clarificată chestiunea legată de funcția restabilirii lui Ruslan Ajder și cuantumul despăgubirilor salariale.

Astfel, instanțele de judecată ar fi trebuit să recunoască reducerea funcției ca fiind un fapt împlinit și să acorde salariul pentru perioada de absență forțată reieșind din cumulul circumstanțelor relevate supra.

Prin urmare, instanța de apel ar trebui să reevalueze toate aspectele evidențiate, pentru a asigura o soluționare justă și adecvată a cazului. Or, doar printr-o analiză comprehensivă și corectă a circumstanțelor și normelor legale aplicabile se poate asigura respectarea principiilor de drept și a echității în procesul judiciar.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie prematură, dictată de neelucidarea tuturor circumstanțelor pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează necesitatea admiterii recursurilor declarate de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” și Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu și casării deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 431, 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de Cooperativa Agricolă de Producție „Agroviiterra” și Ruslan Ajder, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu.

Se casează integral decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, adoptată în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de

Ruslan Ajder împotriva Cooperativei Agricole de Producție „Agroviiterra” cu privire la anularea dispoziției de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și repararea prejudiciului, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă